

Az egyik kiscgazda, akinek gazdasági iskolát járt gyermeke sikeres eredményeket tudott elérni saját gazdaságában, hálaból a díjat nyert bikaborját adományozta az államnak.

Ma már nemcsak az állam, hanem a tanult kiscgazda is tudja, mi a kötelessége, mert érzi a magyar állam jószágos segítő kezét, amely minden munkájában a magyar földért, a magyar társadalomért — tehát a kiscgazdatársadalomért is — és ezeken keresztül a magyar feltámadásért dolgozik.

Körösi Pál Benedek

Kirándulás a „Horthy-csúcsra“

Most, amikor a Románia által 23 éven át bitorolt, 2305 m magas Pietrosz visszatért hozzánk, hogy továbbra is egyik drága gyöngye, éke legyen a Magyar Szent Koronának s a Kormányzó Úr Öfömméltósága iránti hála és tisztelet örökös kifejezéseként a magyar nemzetől a „Horthy-csúcs“ nevet kapta, színesen kirajzolódva felélednek emlékezetemben az 1914. július 10-iki pietroszi kirándulásom feledhetetlen élményei.

Minden valószínűség szerint hosszú időre én voltam akkor az utolsó magyar kiránduló a Pietroszon, mert rá két hétre megtörtént a szerajevói gyilkosság, három hétre rá megdördültek az ágyúk, megtörtént a hadüzenet és a túristák bevonultak katonának.

Hajnali két órakor bejött a szobámba a sógorom és nagy rázogató, költögetés után szerencsésen kizavarva szememből az álmat, tudtomra adta, hogy: már itt van Vaszili, a vadőr, meg az oláh szekeres, akiket tegnap felfogadtok, hogy vezessenek fel bennünket a Pietroszra, kirándulásra. Keljek fel azonnal!

Én a sógoromat vadőröstül, oláh szekeresstül együtt az „áldásba“ kívántam, ahol a bors terem! De ezt nem mondhattam meg neki szemébe, mert vendégem volt és tanítóképző-igazgató!

Három napig tartó hivatalos, izgalmas lőtás-futás után csak előző este 9 órakor érkeztem meg Budapestről, halálosan kifáradva, kimerülve. Hazaérkezve ott találtam nálunk vendégeinket s velük 11 óráig elbeszélgettem. De egy szó sem esett holmi pietroszi kirándulásról s most, három órai alvás után felzavart mély álmomból.

Kedvetlenül, szomorúan megadtam magamat sorsomnak.

Még alig derengett a szürkület és igen hűvös volt.

Oláh szekéren ülve indultunk el Majszinból, a Visó partján. Jó negyedóra alatt a Drágos-patakhöz érkeztünk. Itt az oláh letért a kocsitúról s egyenesen behajtott a patak medrébe.

A nagy kövekkel teleszórt patakmederben, a sebesfolyású vízzel szemben haladtunk a havas lába felé. Sajnos, az út, a vidék szépségét nem élvezhettük, mert minden pillanatban fenyegetett a felfordulás, nyelvünket meg az elharpás veszélye. A nehéz, merev oláh szekér minden csontunkat széjjelrázta.

A hegy tövénél az oláh kihajtott a vízből s behajtott szekerével az ott állótanya, az ő tanyája udvarába. Ott a lovakat kifogta a szekérből, mindegyiknek a hátára egy fanyerget erősített és biztatott bennünket, hogy: no, üljünk fel!

Uram Isten! Én soha életemben nem ültem lovon! Mi lesz itt? (Csak már szerencsésen otthon volnék!)

De gyávának nem mutathattam magamat!

Elindultunk. Azaz, hogy a lovam elindult. Én velem meg elindult a világ és elkezdett körbe forogni. A tengeribetegség környékezett. De erőt vettem magamon!

Közben egy vízmosásos árokhoz érkeztünk. Az árok egyik oldalán gyalogösvény vezetett le, ferdén, az árok fenekére, jobbról balra s onnan a túlsó oldalon fel, balról jobbra. De mit csinál az én lovam? Egyszerűsíti a közgazgató. Minek menjen ő le balra, ha jobbról ismét fel kell jönnie? Egyszerűen átugrott velem a túlsó part tetejére!

Azt hittem, égszakadás, földindulás, itt most mindennek vége! De még rá sem értem ezt hinni, máris helyben voltunk s az én lovacska'm nyugodtan lépegetett az árok túlsó partján, az előttünk haladó másik ló nyomában.

Közben beérkeztünk az erdőbe. A vadőr és a szekeres előttünk mentek beszélgetve. Az ő tüdejük megszokta a hegymászást. A vadőr messzelátójával zergéket keresett a csúcson.

Feljött a nap is. A fák lombjai között beszűrődő napsugarak aranycsípkével terítették be előttünk a meredek hegyoldalt.

Majszin felől, a legmeredekebb oldalról vágunk neki a havasnak.

Vízmosások partján, laza kötörmelék talajon, óvatosan kapaszkodtak a lovaink felfelé. Néha meg-megcsúsztak a guruló törmeléken s ilyenkor én sietve fogtam át a ló nyakát. De általában nyugodtan, óvatosan és biztosan haladtak tovább, fölfelé.

Az erdőben először igen hűvös, sőt egyenesen hideg volt. De amint a nap magasabbra emelkedett, itt bent, az őserdőben is felmelegedett lassanként a levegő.

A fák lombjai között ezer meg ezer kismadár énekelt, csicseregte reggeli hálaimáját, de túlkialtozta, túlfütyülte valamennyit a kakuk és a sárgarigó.

A fák tövében is feléledt az élet. Sok-sok apró állatka bújt vissza, félve tőlünk odujába. Mások óvatosan surrantak tova a száraz levelek között.

Amint az ezer méter magassághoz közeledtünk, a lomblevelű fák egyre ritkábbak lettek s alacsonyabbak, de annál büszkébben, annál magasabbra emelkedtek ki az örökzöld fenyők.

Aztán a fenyők is egyre alacsonyodtak, amint a 2000 méter felé közeledtünk. A 2000 méter elérve, már csak a föld felszínén szétterülő, derékig is alig érő, kellemetlenül szürös bokrokká törpülnek a fenyők is.

Ebben a magasságban, áthatolva a törpe fenyőkön is, egy sztinához értünk. (Ez a sziklahegy tövéhez hozzáépített, féltetés, hevenyészett hajlék, ahova a havasi pásztorok hóvihar esetén behúzódnak s esetleg a nyáját is odahajtják.)

Itt leszálltunk a lovainkról. Az oláh megbéklyózva, szabadon hagyta őket. Mi pedig a kezünkbe véve a szeges hegy-mászóbotot, megkerülve a „Piatra rosut“ (Vörös szikla), az itt már kopár területen, gyalogosan indultunk el a csúcsra.

Alig 2—3 méter széles és csak áfonyával benőtt hegygerincen haladtunk föl-felé. Letekintve a mélységbe, jobbra is, balra is, az egymásra hányt mázsás kődarabok óriási tömege úgy tűnik fel, mintha ciklopszok hajigálták volna halomba. Mert nincs fölülte magasabb hegy, ahonnan a sok kődarab leválhatott, lehullhatott volna.

9 óra 15 perc volt, amikor a csúcsra fölértünk a ragyogó napsütésben. Köröskörül, az összes hegygerincek mélyen alattunk vannak. Szabad a kilátás, tekintetünket nem korlátozza semmi. Az egész Visó és Iza völgye, Havasmező,

Máramarossziget, Funtina szemképrázató, gyönyörű panorámája ott terült el előttünk. Sokáig gyönyörködtünk benne.

Élveztük a magasságot, az Isten közelétét, a tökéletesen tiszta, balzsamos levegőt, a természet szépségét. Valósággal elszédültünk a gyönyörűségtől. Lenézünk Majszinra is. Úgy tűnt fel, mint egy hangyaboly a torony tövében.

Leültünk és megreggeliztünk. Megvendégeltük két oláh vezetőnket is.

Hátratekintve, egyszer csak ijedten láttuk, hogy Beszterce felől félelmetes zivatar közeledik, sötétfekete felhőtömegekkel, melynek feketeségét sűrűn szagatják meg az egymást követő villámlások. Egyenesen nekünk tartott. Sietve csomagoltunk össze és indultunk lefelé, de negyedóra múlva már elnyeltek bennünket a felhők. Percek alatt bőrig áztunk. Felöltönkéből, cipőnkéből minden lépésre frecskendezett a víz. Jobbra is, balra is, 5—10 lépésnyire tőlünk csapkodott le a villám. Lélegzeni is alig bírtunk, vízzel telített volt még a levegő is.

Csuronvizesen és kiizzadva érkezünk vissza a sztinához. Ott egy kissé megpihentünk s miialatt a szekerem elkalandozott lovait előkerítette, Vaszilivel gleccservizet hozattunk, hogy azt is megkóstoljuk.

Visszatérni, lejönni már nem mertünk a csúszóssá vált meredek, majszini úton. Borsa felé, a kevésbbé meredek úton indultunk lefelé.

Órákhosszat tartott az út lóháton.

Az eső vízőönként ömlött, szakadt ránk, s mi dideregett, fázva, elgémberedett tagokkal ültünk a fanyeregen, kedvetlenül, amiért szépnek indult kirándulásunkba ilyen csúful belerontott a zivatar.

Négyórára érkezünk a borsai állomás fölé. Amikor ott a kengyelből megmeregvedett lábaimmal leléptem, térdem erőtellenül összecusklott, a földre estem...

A borsai állomáson már kaptunk rendes kocsit s azzal mentünk haza Majszinba...

Visszatért hát a jó öreg Pietrosz, hogy mint „Hozthy-csúcs“, a magyar Kárpátok hegykoszorújának hóval koronázott fejedelme — magasan kiemelkedve a Radnai-havasokból — újabb ezredéven át örködjék a Székelyföld és a távoli magyar róna békéje és biztonsága fölött.

Vajay József

Felelős szerkesztő: Hankiss János. — Felelős kiadó: Milleker Rezső.